

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3664/2020
25.03.2021. године
Београд

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Мирјана Нашагаћин и Владимир Грујић, адвокати из ..., против туженог СЗТР „ББ“ преузетника ВВ из ..., чији су пуномоћници Исак Давидов и Тамара Бакић, адвокати из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2528/19 од 23.10.2019. године, у седници одржаној 25.03.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 2528/19 од 23.10.2019. године и пресуда Основног суда у Бачкој Паланци П 56/19 од 26.03.2019. године у непреиначеном – потврђеном делу, а предмет враћа првостепеном суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бачкој Паланци П 56/19 од 26.03.2019. године, усвојен је преиначени тужбени захтев, па је обавезан тужени да тужиоцу на име материјалне штете плати 6.009.534,35 динара са законском затезном каматом почев од 19.02.2018. године до исплате, као и да му накнади трошкове поступка од 1.901.815,67 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до исплате, док је одбијен захтев за исплату трошкова поступка преко досуђеног износа до тражених 2.079.055,00 динара и део захтева за обрачун затезне камате на трошкове поступка од пресуђења до извршности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2528/19 од 23.10.2019. године, делимично је преиначена првостепена пресуда тако што је одбијен захтев за законску камату на досуђени износ материјалне штете за период од 19.02.2018. до 26.03.2019. године, као и одлука о трошковима поступка, тако што је снижена обавеза туженог на 1.691.815,67 динара, док је у преосталом, непреиначеном делу, првостепена пресуда потврђена. Истом пресудом одбијени су захтеви странака за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао и побијану одлуку, применом члана 408. ЗПП ("Сл. гласник РС", бр. 72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, тужилац је као наручилац радова, 06.07.2008. године закључио са туженим, као извођачем радова, уговор о изградњи стамбеног објекта, спратности: подрум, приземље и спрат, са економским објектима. Уговорена је цена од 97.000 евра и рок за завршетак радова до 31.09.2008. године. Уговорено је да по прибављеном пројекту извођач радова обезбеди потребан материјал. Тужилац је по овом уговору туженом авансно уплатио 100.000 евра. Током градње тужилац је повремено обилазио објекат, износио приговоре, на шта је тужени одговарао да ће по завршетку градње видети шта ће даље. Тужени је радове изводио до краја априла 2009. године, када је напустио градилиште. У поступку су утврђени и нижестепеним одлукама прецизно наведени радови који нису изведени, радови који нису изведени у складу са пројектом и радови који су изведени са недостатцима или нису изведени, али је утврђено и да због одступања од пројекта објекат има лошу конструктивност и има недостатке у постављању хидроизолације, што тужилац није могао приметити, јер то представља скривене мане. Оценом налаза и мишљења судског вештака утврђено је да је за санацију конструкције потребно издвојити 13.661,05 евра, да вредност радова на санацији хидроизолације износи 12.151,11 евра, вредност радова за стварање услова за санацију конструкције и хидроизолације је 15.283,21 евро, вредност грађевинско-занатских радова је 7.835 евра, а за квалитет пројектованих радова потребно је издвојити 1.783 евра, тако да укупна вредност радова неопходних за отклањање недостатака износи 50.713,37 евра. Динарска противвредност овог износа на дан вештачења - 19.02.2018. године, износи 6.009.534,35 динара. Тужба суду ради накнаде штете поднета је 12.07.2010. године.

На основу овако утврђеног чињеничног стања судови су усвојили тужбени захтев и обавезали туженог да тужиоцу накнади материјалну штету у висини од 6.009.534,35 динара, налазећи да је тужени одговоран за недостатке у изведеним радовима и у обавези је да тужиоцу накнади штету у висини издатака потребних за отклањање истих, с обзиром да је до штете дошло јер се тужени није придржавао пројектованих услова градње, те да радове није извео како је то уговором предвиђено, на шта се закљученим уговором обавезао. Судови закључују и да је тужилац благовремено обавестио туженог о недостацима учињеним приликом изградње, да је тужени свакако морао знати да је одступио од пројекта – за шта није имао сагласност тужиоца, те да је тужени напустио градилиште и није извршена примопредаја објекта, због чега тужилац има право на накнаду штете, за коју се примењује општи рок застарелости ове врсте потраживања од 3 године, који у конкретном случају није истекао. Судови налазе и да се тужени применом члана 617. ЗОО не може позивати на примену одредаба из чланова 614. до 616. ЗОО, јер се ради о недостацима који су му били познати, односно на које га је тужилац упозоравао током градње.

Врховни касациони суд налази да се ревизијом основано указује на погрешну примену материјалног права, због чега је и чињенично стање остало непотпуно и неправилно утврђено.

Побијаном пресудом усвојен је тужбени захтев и тужени обавезан да тужиоцу накнади штету у висини издатака потребних за отклањање недостатака учињених приликом изградње објекта по закљученом уговору о грађењу, па је обавезан тужени да своју обавезу изврши исплатом динарске противвредности износа који је судски вештак одредио у иностраној валути, утврђеног на дан вештачења.

Међутим, одредбом члана 395. ЗОО, прописано је да ако новчана обавеза гласи у некој иностраној валути или у злату, њено испуњење се може захтевати у домаћем новцу према курсу који важи у тренутку испуњења обавезе. Захтев за исплату новчане обавезе, која гласи на одређени износ новчаних јединица у иностраној валути, садржи у себи и захтев за исплату одговарајућих новчаних јединица у домаћој валути. Међутим, новчани износ који странка потражује, а чија је висина утврђена у иностраној валути, она може потраживати и суд такав захтев може усвојити (уколико нађе да је основан), у ком случају се обавезује тужени да досуђени износ плати у динарској противвредности по курсу НБС на дан испуњења обавезе. Дакле, одредба члана 395. ЗОО ни у ком случају не овлашћује странку (тужиоца) да потраживање у иностраној валути једнострано конвертује у динарску противвредност (на дан вештачења или на дан пресуђења), нити суд може на тај начин да обавезе туженог да изврши своју обавезу према тужиоцу – повериоцу, што у конкретној правној ствари јесте учињено и представља погрешну примену одредбе члана 395.ЗОО.

Основано се ревизијом туженог указује на погрешну примену материјалног права на утврђено чињенично стање и у осталом делу.

Наиме, супротно наводима ревизије правилно судови, на основу члана 641. Закона о облигационим односима, у конкретној случају примењују одредбе члана 614. до 618. ЗОО, у погледу одговорности туженог, као посленика, за недостатке учињене приликом изградње објекта. Правилно судови налазе да у конкретној случају има места примени и одредбе члана 617. ЗОО, којом је прописано да се посленик не може позивати на неку одредбу претходних чланова кад се недостатак односи на чињенице које су му биле познате, или му нису могле остати непознате, а није их саопштио наручиоцу, као и одредбе члана 615. истог Закона, којом је регулисана одговорност посленика за скривене мане. Међутим, за правилну примену члана 617. ЗОО, суд је био у обавези да утврди који недостаци у извођењу радова су туженом били познати и од када, осим недостатака који се односе на скривене мане, од чега зависи и правилна примена одредаба о роковима у којима тужилац, као наручилац, може захтевати накнаду штете у висини неопходних средстава за њихово отклањање.

Поред наведеног, судски вештак је приликом израде свог налаза дао и мишљење да тужени, као извођач радова није испунио своју обавезу именовања стручног лица за извођење радова, да није вођена било каква документација која је обавезујућа за инвестициону градњу, те да не постоји било каква документација у вези квалитета уграђеног материјала, али да ни тужилац, као инвеститор није испунио своју обавезу именовања стручног лица за извођење радова и контролу уграђеног материјала, након чега је тужени истакао приговор подељене одговорности. Првостепени суд истакнути приговор није ценио, иако се одредбе члана 177. ЗОО, о подељеној одговорности и о ослобађању од одговорности, сходно примењују код сваког вида накнаде материјалне и нематеријалне штете, а другостепени суд приликом одлучивања о жалби овај пропуст није отклонио.

Имајући у виду изнето, односно да је нижестепеним одлукама усвојен тужбени захтев тужиоца којим је извршена једнострана конверзија износа утврђеног у страном валути, да нису цењени све чињенице и наводи који су од утицаја на основаност и висину тужбеног захтева, а да је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено, Врховни касациони суд је применом члана 416. став 2. ЗПП, одлучио као у изреци.

У поновном поступку, првостепени суд ће утврдити чињенично стање, имајући при том у виду примедбе из овог решења, а потом, правилном применом материјалног донети нову и закониту одлуку.

**Председник већа - судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић